

ՄԷՎԱՏՏԸ ՄԻՒՆՏԵՐԻՃԷ

Էֆրեարը միւֆտէ : — Կէօրիւմէմիշ, ամմա սէվիլ-
միշ : — Հազիգամը բուհանիշ : — Փեթրօպուրիտա
ինժիպարը բուհանի : — Ածիկա : — Իխմար : — Սամ-
սոնտան պիր մէքթուպ : — Պուլգարիսմանտա Թէատ-
տի : — Փօլիթիքա հալատիսի :

ԷՖԵՍԱՐԸ ՄԻՒՅԻՏԷ

Պաշգապընա գաթէն պիր ֆէնա-
լըք էտէն ատէմ, քէնտինէ տահա
պէօյիւյիւնիւ էթմիշ օլուր :

Քրիսթիյանլըղըն սահիհ օլմասընըն
գուվլէթլի իսպալթը սահիհ Քրիսթի-
յան տըր :

Պիր ատէմ Եանըլտըղընը իգրար
էթմէյէ հիշ ութանմամալը, չիւնքի
պէօյլէ պիր իգրար իլէ աղլը պու
կիւն տիւնտէն զիյատէ թամ տըր
տէյիւ կէօթէրի :

Սէնէքա նամ Բօմալը ֆէյլէսօֆ,
« Զօդ ատէմլէր քէնտիլէրինի աղլըլը
զանն էթմիշ օլմասալարտը, կէրչէք-
տէն աղլըլը օլուրլարտը » տէմիշ
տիր :

Վահի քիթապընտա Բուհ էլ գուտ-
տուն Լաօտիքիա քիլիսէսի հազդըն-
տա սէօյլէտիլինէ միւրաճաթ օլու-
նա (Վահի Գ. 47, 48) :

ԿԵՕՐԻՒԼՄԷՄԻՇ, ԱՄՄԱ ՍԷՎԼԻՄԻՇ

Մուհապպէթլի պիր վալիտէ պիր
կիւն Ալլահը սէվմէք ֆարզ օլտուղու
հազդընտա քիւչիւք դըղը իլէ սէօյ-
լէտիլինտէ, չօճուգ, « Վալիտէ, պէն
Ալլահը ասլա կէօրմէմիշ իմ, ծնու նա-
սըլ սէվէպիլիլիմ » տէտի : Անասը ծնա
օլ զէման ճէվապ վէրմէտի :

Պիր գաշ կիւն սօնղրա ուղադ Եէր-
տէ սաքին օլան պիր տօթ գատըն-
տան պիր չըղըն կէլտի, վէ չըղընըն
իլինտէ քիւչիւք դըղ իլին զայէթ
կիւղէլ թապիլըլի պիր քիթապ վար
լար : Զօճուգ քիթապը ասլապ իլին-

տէ պուլոււնան բէսիմլէրի սէյր էտէ-
րէք խայլը վազըթ էյլէնտիքտէն
սօնղրա, պիրտէն պիրէ անասընա
տէօնիւպ, « Վալիտէմ, պանա պու
քիթապը կէօնտէրէն օլ էյի գատընը
նէ գատար սէվէրիմ » տէտի : Անասը
ծնա, « Վաքին, գըղըմ, սէն ծնու հիշ
կէօրմէմիշին », տէյինճէ, չօճուգ,
« Կէօրմէմիշիմ, ամմա պանա պու
կիւղէլ հէտիլէյի կէօնտէրտիլի իլին
ծնու չօգ սէվէրիմ » տէյիւ ճէվապ
վէրտի : Օլ վազըթ անասը տէօնիւպ
ծնա, « Սէվկիւլիւ գըղըմ, սէն կէչէն-
տէ պիր կիւն պանա, Սլլահը կէօր-
մէտիլիմ իլին սէվէմէմ » տէտին :
Չիմտի իսէ, սանա պիր հէտիլէ կէօն-
տէրէն գատընը ասլա կէօրմէմիշ օ-
լարադ « Զօդ սէվէրիմ », տէյօրսուն :
Փէտէրիմիզ օլան Ալլահ իսէ, սանա
պու գատար պինլէրճէ հէտիլէլէրի
իհսան էթմիշ, ծնու տալի կէօրմէյէ-
րէք նիլին սէվէմէղսին » տէտի :

ՀԱԳԻԳԱԹԸ ԲՈՒՀԱՆԻՅԷ

Եէհուտիլէր Յիսուսուն գաթլինի
թալէպ էթտիլէր : Օնուն նէ զաթըն-
տա, նէ թալիմաթընտա նէ տէ թալը
ու հարէքէթինտէ զաթլէ միւսթա-
հազդ պիր շէյ վարտը : Յիսուս տիւն-
Եալի մէսնէտէ վէ հիւքիւմէթէ ար-
զուքէշ օլմատըղտան մատա, նէ Եէ-
հուտիլէրէ վէ նէ Բօմալըլարա խա-
սիմ, նէ տէ սինէսրիօնա Եա մապէ-
տէ Եալիօտ միլլէթին թափտըղը Ալ-
լահա մուխալիֆ իտի : զալիմ վէ միւր-
թէքիպ ատէմլէր տալի ծնուն ալէյ-
հինտէ պու գապահաթլարըն հիշ
պիրլինի իսպաթ էտէմէղլէր իտի : Պու
ճիւմլէ իլէ Յիսուս օլ ասըն Եէհուտի
մէղհէպի թարիգաթլարընըն քեաֆ-
ֆէսինին ատալլէթլինի քէնտի ալէյհի-
նէ թահրիք էթմիշ իտի : Պունուն սէ-
պէպի նէ օլտալիլի իտի : Գըստա սէօյ-
լէյէլիմ, պունուն սէպէպի Եէհուտի-
լէրին Յիսուսուն թալիմ էթտիլի հաֆ-
է-լը բուհանիլէյէ թէհամմիւլ էտէմէ-
տիլէրի իտի : Տիւնա հազիգաթը

բուհանիլէյէ գարշը տըր : Ինսան գըս-
մընըն վիճտանը հազիգաթը բուհա-
նիլէյի թանըր իսէ տէ, ինսան Եինէ
օլ հազիգաթը սէվմէղ : Օլ հազի-
գաթ ատէմլէրին մէնֆաթթը ճիւմա-
նիլէսինէ մուղայիր տիր, ծնլարըն կիւ-
նահլարընը պէյան վէ թէքտիր էտէր,
ծնլարըն գալիլէյիլէ Եֆրեար ու ա-
տէթլէրինէ, հէմ ծնլարըն ինտինտէ
մուգատտէս վէ էօթէտէն պէրու միւ-
թէպէր իթիպար օլունան պաթըլլէյէ-
թէ մուղայիր տիր : պու սէպէպտէն
հազիգաթ : իլէ տիւնա արասըն-
տա օլան ճէնք շէտիտ վէ զօրլու
տուր : Քէզալիք պու սէպէպտէն Ալ-
լահըն պէյան էթտիլի հազիգաթ վէ
փաքըլդ ուղուն վազըթ ինսանլարըն
ֆիրրի վէ գալլէրինէ նաֆիլէ նիտա
էտէր, վէ ուղուն վազըթ մուխալի-
ֆէթ կէօրիւր : Հազիգաթ տօղլու-
տան տօղլույա ինսանլարըն Եաքի ի-
թիգատլարընա, սէվտիլէրի իմթի-
յաղլարա, մէնֆաթթլարա վէ զիւլիւմ-
լէրէ տօգանտըղընտա, պէօյլէ մու-
խալիֆէթ փէյտա էտէր օլտուղու
աճաիպ կէօրիւմէմէլի տիր : Եէհու-
տիլէր Յիսուսուն էօյրէթտիլի բու-
հանի հազիգաթա թէհամմիւլ էտէ-
մէղլէր իտի, ծնուն ասլա ինսան քի-
վայէթինէ տէյիլ իլլա Ալլահըն քէ-
լամընա վէ աղլ ու ինսաֆա տալլէթ
էտէն սէօղլէրինէ թէհամմիւլ էտէ-
մէղլէր իտի, խուսուսա Յիսուսուն
չիտտէթլէ վէ ալըգտան ալըղա ծն-
լարըն միւրալիլի վէ կիւնահլարընը
թաղիր էթմէսինէ թէհամմիւլ էտէ-
մէղլէր իտի : Պինտէն ալէյհի, ֆարի-
սեցիլէր վէ Սադուկեցիլէր վէ պաշգա
Եէհուտի թարիգաթլարըն ծնու էօլիւ-
մէ հիւքմ էթմէյէ իթթիֆադ էթտի-
լէր : Լաքին Յիսուս Եալընըլ թէնճէ
տէյիլ իլլա բուհա տալի ճէլալ իլէ
դըյամ էթմիշ օլուպ, հալա քէնտի
միւմիլլէրինին գալլէրինտէ սաղ
տըր : Ասըրմըղտա տալի ծնուն հա-
զիգաթը իլը աղըղ աճը կէլիլ վէ
մուխալիֆէթ կէօրիւր իսէ տէ, նի-
հայէթինտէ ինսանլարըն գալլէրին-
տէ զալէպէ էտէճէք տիր :

ՓԷԹՐՕՊՈՒՐԿՏԱ ԻՆՏԻՊԱՀՐ
ՐՈՒՀԱՆԻ

Ինկլիզ պէյզատէլէրինտէն լօրտ
Րատսթօք խմբնտէ պիր զաթ, սէր-
վէթինի ֆագիրլէրին խայրը վէ Բրիտ-
թիյանլըդ ուղրունա խթիմալ էթ-
մէքտէ օլուպ, Ինճիլ վալիլիլինի տա-
խի իխթիյարէն տէր իւհտէ էթմիշ
տիր: Պու զաթը միւհթէրէմ Եագըն-
լարտա փէթրօպուրկա աղիմէթէլ, օրատա Բիթապը շէրիֆտէն տէրս
վէրմէյէ միւպաշէրէթ էտիպ, չախս-
լարա վէ ճէմիյէթլէրէ վազ էթմէքլէ
չօղլարըն մէնֆաթըր ռուհանիյէսինէ
սէպէպ օլմագտա տըր: Լօնտօն Թայմզ
զաղէթապընն սէօղիւնէ նաղարէն,
Րուսիանըն միւթէպէր զաղէթալա-
րընտան պիրի պու զաթ հագընտա
վէ ալէլուսմոմ փրօթէսթանլըղըն
Րուսիատա թէրադգի էթմէսի հագ-
ընտա պէր վէճհը աթի Եաղար:
«Ճէնուպի Րուսիատա պիւթիւն քէօյ-
լէր փրօթէսթանթ տինինի Եագըն-
լարտա գապուլ էթմիշլէր: ԱլմանԵա-
նըն փրօթէսթանթ վալիլէրինէ Րուս
լիսանըն էօյրէտալ օնլարը պիղէ
միսիօնէր օլմագըլա թալիմ էթ-
մէք նիյէթի իլէ շիմտի Պէրլինտէ
պիր փրօթէսթանթ մէքթէպի քիւ-
շատ օլունմագտա տըր: Պիր գաշ կիւն
էվիլէ Րուսիանըն օրթօտօքս (Րուս)
քիլիսէսինտէն օլան պիր պէյզատէ
գարըն, լօրտ Րատսթօք, Բրիտտո-
սու սէվմէքլիլի անճագ սէնին տէրս-
լէրինտէն էօյրէնտալմ, վէ սէնին թա-
լիմին պէնի Բրիտթիյան էթտի' տէ-
միշ տիր: Պաշգա պիր Րուսիալը
վիրէնա զէվճէսի լօրտը միւմաիլէյհին
Քիթապը շէրիֆ իւղէրինէ վէրտիլի
տէրսլէրի պիր վագըրթ տինլէտիքտէն
սօնդրա, Սահիհ Բրիտթիյանլըդ փրօ-
թէսթանթլըդ օլտուղունու շիմտի
աննայօրուսմ' տէմիշ: Րուս մէզհէ-
պլինտէն պաշգա պիր վիրէնա զէվճէսի
տախի, Պէլլի, մէզհէպ տէնիլմէյէ
շայան մէզհէպ անճագ փրօթէս-
թանթլըդ տըր, պու մէզհէպ պիլիմ-
քի կիպի այն ու առէթլէր իւղէրինէ
տէյիլ, իլլա մուհապալէթ իւղէրինէ
միւհտէս տիր' տէտի: Տէօրթ էվլատ
սահիպի օլան տիկէր պիր պէյզատէ
զէվճէսի տախի, լօրտը միւմաիլէյհէ,
'Րիճա էտէրիմ', էֆէնտալմ, Բրիտտո-
սու սէվմէնին ուսուլինի պանա տախի
էօյրէտալմ' տէմիշ:»

«Պալատէ մէքըրլը քէյիլիլէթլէր
փէթրօպուրկտա պէյզատէ կիւրուհի-
նին տինճէ աշվալի իւղէրինէ էյի
մալիւմաթ վէրմէյէ քէտֆի տիր:
Պալօլար ունուսուլմուշ, վէ աղըր

էլպիսէ պիր թարաֆա պրադըլ-
մը տըր, չիւնքի օնլարը գուլա-
նան պէյզատէ գատընլարը Բրիտ-
տոսու սէվիպ, պու Եէնի Ինկլիզ ըէ-
սուլտան Բրիտթիյան թալիմաթընը
թահսիլ էտէյօրլար: Րիւթպէի պա-
լատէն օլան էրքէքլէր տախի շիմտի
փրօթէսթանթլըղա մէյէալ տըր: Լօրտ
Րատսթօք էվրօֆանըն հէր հանկը
շէհրինտէ օթուրտու իսէ, լատթ կէլ-
տիլի Րուսիալըլարտան չօղլարընը
փրօթէսթանթլըղա ճէլպ էթտի, փէթ-
րօպուրկա կէլէլիտէն պէրու պէյզատէ
էվլէրինէ կիտիպ Ինճիլի վազ էթպին
տէյիլ կիւնտէ օն օն իքի տէֆա
տալէթ օլունույօր: Հէր տէֆա պէյ-
լէ պիր էվտէ, Եախսու Ամէրիգալըլա-
րըն քիլիսէսինտէ Ֆրանսըղճա Եախսու
Ինկլիզճէ վազ էթմէյէ կիթտիլին-
տէ, պուլունտուղու մահալի չօնուղ-
լարը իլէ պէրապէր օնուն վաղընը
տինլէմէյէ կէլմիշ օլան գօնթ վէ
վիրէնա գատընլարը իլէ տօլմուշ պու-
լույօր: Ճիւմէսի տէ օնուն վէրէճէ-
յի ռուհանի թաամա աճըգմըլ կէօ-
րիւնիւրլէր:»

Մէքըրլը զաղէթա զէվգլէնէրէք,
«Տօղրուսու Եօնիւմիւղտէ փէք կիւ-
ղէլ պիր նէթիճէ միւշահէտէ էտէ-
յօրուղ» տէր: «Պիր վագըրթ սօնդրա
պու պէյզատէ գատընլարըն օղուլարը
սիւֆէրա վէ վիւքէալա վէ քիլիսէ-
լէրիմիղէ մէմուրլար օլաճագլար:
Պունուլա պէրապէր, քէյիլիլէրի-
միլ տախի փրօթէսթանթլըղա մէյլ
կէօթէրմէքտէ տիրլէր, պէյլէճէ ա-
թիտէ աշվալը տինիլէմիղին նէ օլա-
ճաղը շիմտիտէն աշիքտար կէօրիւ-
նիւյօր: Պունա գարըլ պիղէ նէ էթ-
մէք կէրէք տիր: Պիղճէ, փէթրօ-
պուրկտա օլան քէտֆիլի ռուհան-
լարըմըլ Րուսիանըն օրթօտօքս քիլի-
սէսինէ միւտալիլէ էտէն իշ պու
Եէնի էֆրէրա ալէյհինտէ մէնպէր-
լէրտէն վրօթէսթօ էթմէլի տիրլէր:
Էօյլէ Եիւքսէք նիտա էթմէլի տիր-
լէր քի սէպլէրի էն ուղագտան իշի-
տիլին, վէ էօյլէ միւհտալի էլֆագ
գուլլանմալը տըրլար քի, հէր քէս
միլլէլ սախրէտէ օլտուղու միսիլի
պիղտէ տախի միլիքէլամ վալիլէր
պուլունտուղունա գանսըն: Րուհ-
պանլարըմըլ խուսուսա, պիղզաթ
Բրիտտոստան սապիթ գըլլըմըլ վէ է-
պէտէն գալիմ գալաճագ պիր քիլի-
սէյէ սահապէթ էտէյօր օլտուղա-
րընա տինլէյէնլէրի իւքէալթ էթմէլի
տիրլէր:»

Լօնտօն Թայմզ զաղէթապը, զաղէ-
թալի մէզպուրէնին պու Եաղարըլա-

րընա խուսուսա շու սէպէպտէն տօ-
լայը թէաճճիւպ էտէր քի, մէքըրլը
վարագա Րուսիատա էն միւթէպէր
քիմսէլէրին օգուտուղու պիր զաղէ-
թա օլտուղտան մատա, Րուսիա տէվ-
լէթի իլէ տախի միւհտալիլէթի վար:

Ա Ք Ի Ն Ա

Եագընլարտա պու շէհրի պիղզաթ
կէօրտիլիւմիւղտէ, հագընտա ի-
թիպարըմըլ տըրթալ:

Աթինանըն լիմանը օլան փիրէա,
6,500 էհալիսի օլան պիր շէհրի տիր,
լիմանը ուֆագ ամմա էմին տիր, Տէ-
լունի շէհրէա կիւղէլ էվլէր վար,
վէ 1869տա թէքմիլ օլան տէմիր Եօ-
լու, պէշ միլ ուղագտա պուլունան
փայիթալիթա կէօթիւրիւր: Սրապա-
լար սաաթտա պիր գալըպ 12 տա-
գիդէտէ մահալինէ վասլ օլուրլար:

Աթինանըն 42,000 էհալիսի վար,
շէհրի Եէնի էվրօֆա շէհրիլէրի ուսու-
լինտէ օլուպ, սօղագլարը պիր չըր-
վրտա ալըլմիշ, կէնիշ, էյի տէօլէն-
միշ վէ կէճէլէրի կաղ ըլըղը իլէ միւ-
նէվլէր, վէ չօղու աղաճլար իլէ տօ-
նանմըլ տըր: Էվլէր տախի կէնիշ վէ
միւհթէմ տիր: Խաարէսի էյի օլտուղ-
տան մատա, շէհրի տախի շամաթաղ
վէ թէմիլ տիր: Աթինանըննէ պէյլիւք
պիր ախպուլիթասը նէ տէ ֆապրի-
գալարը վար իսէ տէ, էվալիտէն գալ-
մա էտէրլէրի, տարէլֆիւնուսու վէ
սաիր մէքթէպլէրի օլտուղունտան,
քէնտի տախի վալիթալիթ օլմատը ճի-
հէթլէ էհէմիլիլէթի վար: Աթինատա
տարէլֆիւնուս 1837տէ քիւշատ օ-
լունսու, վէ 60 մուալիմ իլէ 1,200
թալէպէսի, 100,000 ճիւլ քիթապ-
տան իպարէթ պիր տէ քիւթուպա-
նէսի վար: Վիէնատա միւթէմէքըն
Րուս սարաֆլարընտան պարօն Սի-
նա նամ թիւճճարըն մէսարիֆի իլէ
պէյաղ մէքմէրտէն պիր տարէլֆիւ-
նուն տահա ինչա օլունույօր: Գրալըն
սարալը շէհրին էն Եիւքսէք մէվլի-
սինտէ տէօրթ քէօլէ պիր պինա օ-
լուպ, Եօնիւնտէ էհալի իշիւն ալըգ
պիր պաղչէսի, արգասընտա տախի
գրալ իշիւն ալըրճա պիր պաղչէ վար:

Աթինատա էն գիյատէ կէօրմէյէ
լայըգ շէյ օնտա պուլունան էսքի է-
սէրլէր տիր: Աթինանըն էսքի վա-
գըթտա 500,000 նուֆուստան իպա-
րէթ օլան էհալիսի, ֆիւնուսըն զարի-
ֆէ ճիհէթի իլէ տիւնեանըն պիլ
ճիւմիլէ միլլէթլէրինէ ֆալիգ իտի,
պախուսուս թարիսի Խատան էվիլէ

300 սենեակներ 250 սենեակներ
միմարըդ ուսուցիչ, միւսները թա-
վարէր, ընտանիք, պէտքով լինել
ֆէյլէօֆուդ ճիհէթի իւր միւ-
թեպէր պուլունտու : Աթինա Եու-
նանիսթանըն սաիր շէհրլէրի վէ Բո-
մարլար վէ Կոթլար վէ Լաթինլէր
վէ Վէնէտիքիլէր, նիհայէթ Թիւրք-
լէր իւր մուհարէպէլէրտէ պու-
լունտուղունտան, Էսքի փութիւնէ-
լէր քիւլլի խարապ օլտուլար իսէ
տէ, պագի դալան Էսքրլէր Եունա-
նիլէրին միմարըդ վէ միւսները
թաւիլլէր Էսքրլէր ֆէննինին ա-
ղաւթիլին հալա կէօթէրլէր : Սա-
իր միւլլէթլէր քէնտի ֆէննլէրինի օն-
լարն ֆիւնուլունա պէնդէթմէք իս-
թէթլէր իսէ տէ, հիշ պիւրիսի օնլա-
րն այաղընա Էթիլէթմէթի : Եունան-
լէր միմարլար վագա թէսալլուր Էթ-
միլ օլտուղլարը շէյլէրին չօղունու
Էսքի Մըրըրլէրտան ալտըլար, ֆա-
գաթ պունուլա պէրապէր քէնտի-
լէրին մասսուս պիր նէվ ուսուլը
միմարլէր իճատ Էթթիլէր : Նէղաքէթ
վէ իճատ վէ թապիլի հիլէթ Եունանիլ-
լէր ֆիւնուլը զարիֆէսինի միլէլլուսի-
լէրին ֆիւնուլը զարիֆէսինտէն թէֆ-
լիք Էտէր : Էսքի Եունանի ուսթալա-
րն էն ալա միւսները թաւիլլէրլէրին-
տէն չօղու ինկիլթէրալա վէ Էվրո-
փանըն պաղա շէհրլէրինէ կէօթիլ-
լիւլիւլ իսէ տէ, Էրնէ Աթինատա
Աքրօփօլիս Էանի Էսքի դալա տէնիլէն
մահալտէ վէ շէհրին նիւմունէթանի-
լէրինտէ պուլունտան Էսքրլէր Եունա-
նի ֆիւնուլունա ալա օլտուղունու
կէօթէրմէյէ քէսաֆի տիրլէր :

Շիմտիքի Եունան տէյլէթի վէ միւ-
լէթիլտէ պէյլիւք գուսուլլար վար
իսէ տէ, պու միւլլէթին Էրիլլէրճէ
սէնէլլէրտէն պէրու Էսքրլէրտէ պու-
լունտու, ֆագիլլիլի վէ մէմլէքէ-
թին ուֆագիլլը իւր Էհալիսինին աղ-
լը միւլահաղա օլտուղունու հալտէ,
օլ գուսուլլարըն աֆիլը ճաիլ կէօ-
րիլիլը : Եունանլըլար Էագընլարա
հայալտուղունու մահիլ Էթմէյէ չօ-
ղալլըլար, քէպրիլլէթլէրինի տալի
Էֆէյլէթէ Էսքրլէրլէր տիր : Մէհնուր
Էսքրլէր օլտուղ պէյլիւք պիր շէյ իսէ
տէ, Էսքրլէր պու շէյ շան վէ շէօհ-
րէթ կէթիլլէրմէյ օլտուղունու ֆէհմ
Էթթիլլէր : Օնլարըն Էսքրլէր փօլի-
թիլալ տալի Էլլէմ օլմայան մատ-
տէլլէր իլլին գալլա Էթմէքտէն սար-
ֆը նաղար Էթմէք, վէ մէմլէքէթին
ֆաիտէսի իլլին պիլ իթթիֆագ չա-
լլալագ նիհայէթ Էօյրէնիլլէր տէյլ-
մէմուլ Էտէրլիլ :

ԻԹԹԱՐ
Կէչէն հաֆթանըն Աւետարեւրինտէ
«Քրիստոս Էֆէնտիմիլին թէրճիւմէի
ահիլալի» իւնվանը իւր տէրճ օլունան
պէնտ, Աւետարեւրին միւլլէթիլլին
ղայպէթինտէ գօնմուլ օլտուղունտան
պէնտին Էսքրի պիր Բօմարլէրն թէ-
լիֆի օլմատը հիշ պիր վէճհիլէ գալու-
լէ շայան սայըլմամըլ իտիլի պու տէ-
ֆա օգուլանլարա իթթար օլունուր :

Աւետարեւր իլլին :

ՍՍՄՍՕՆՏԱՆ ՊԻՐ ՄԷՔՈՒՊ

Ապրիլ 14/26 տա, քէնտի Էֆէնտիլինին
գէվէսինէ մաղուգ օլարագ, Էհպուրուն
գաթիլինէ գաւա Էյլլէյէն պիր Սինալը
Լունարիլլին աղա իւլլէրինտէ սարմարըն
մանգարէսինի սէյր Էյլլէթիլլէր Պու մանգարէ-
յի սէյր Էյլլէյէն Էհալիլին վիւճուլուն թիթ-
րէյօր իտի իսէ տէ, միւսթիլլին պիսու-
ղաղանա Էյլլէթիլլի ճիհայէթի տէր իսթըր
Էտէրէք, «Ատալէթին պու հիւքմիւնէ
միւսթահաղգ իտի» տէթիլլէր :
Ձէմին, Ալլաշն միւլաթաթ վէ միւ-
հաղաթ մահալի տէյլիլ իսէ տէ, գալալա-
թըլը կիլլէյէպիլլիլլիլ իսթիւսարընա կէ-
գէն նիլէ Էարամաղլարըն Էնճաթ «Կիւնա-
լարը քէնտիլլէրինի պուլարագ» պու տիւն-
Էատա տալիլ րէղալլէթ վէ թէթիլլիլ օլտուղ-
լարըն չօգտէֆա միւլալէտէ Էթմէքտէյիլլիլ :
Հէր կիւնա հաղգթէպալ հաղրէթլէրինէ
գարը օլտուղունտան, պիր տէթմ կիւնա
իլլէմէպտէն, քէտինաթըն իսթիլլիլ մուլա-
ղը օլան Ձաթըն աղիլ, աթիլ վէ ալիլ պիր
հաղթմ, հէր Էէրտէ տալիլ հաղըր նաղըր
օլտուղունու տիւլիլմէյիլ Օ, «Նուշուլու-
փաք չըգարմաղ», վէ տէթմին իսթիլլէրնա
պաղմաղ օլտուղունու պիր տէթմ միւլա-
լէ Էթմէյիլ : Պու միւլաթաթ լաղըլը իւր
Էտէրէք, Էսքրլէր աղըր վէ իլլէմէպի
պիլլիլ իլլին էն կիւն սայաղըլըլ կիւնա-
լարը տէյիլ, սըգ սըգ իլլէթիլլիլլիլ աթիլ
կիւնալարը պիլլէ Էթմէյէ ճէսարէթ Է-
տէպիլլիլլիլ :

Ալլաշ իլլին, «տէթմ տիլգաթ Էյլլէյէն»
տէնիլ տիր, Փասիտ ամլլէրիլլիլ պիր
պայաղը գաթա պիլլէ մալլաթ օլտուղունու
պիլլիլլիլլիլլիլ Էհճաթ Էտէրլիլ, պիլլիլլիլ
քէմալլէթին սահիլիլ Ալլաշ աղմալլան
Էանըլլըլտա տուրուպ պիլլիլ կէօրիլ վէ
սէյր Էտէյօր օլտուղունու պիլլէրէք, օնու
նէֆրէթ Էյլլէթիլլիլ մէքրուհիլլէրիլ իլլէ-
մէյէ միւլթիլլիլ օլտուղունու նէ սար-
սըլաճագ պիր հալ տըր :
Տիւնքի Ձարալաղա կիւնիլ տալիլ ֆէլլէ
Էլաթէ Էրիլլէ պիր գայըլ Սամսօն լիսա-
նընա կիլլէյօր իլլէն, աթիլաղըլը զուհուր
Էտէն պիր պօրտան տէյլիլլիլ, վէ իլլին-
տէ պուլունտան տէթթ քիլլիլլիլ իլլիլ
գուրթուլուպ, տիլիլ իլլիլ Էէնա իլլէ պէ-
րապէր թաւաքէսարըլ վէ ճահիլլիլլէրինէ
գուրալան իթթիլլէր :
Երիլլէմիլ օլտուղունու կիւնալարըն
ֆէլլէլաթէ աղըրլըլընա տայանըլ պիր
լաղըլ Էթմէք պիլլէ, օնուլա սէլալլէթ
սահիլլինէ վարաճաղըլըլ մուհալ գալլիլլին-

տէն տիր, Շէտիտ ֆուրթունա վէ իւղըլը
պօրալար իլլէ մէմու օլան պու Էնկիլուն
կիլլէրէք, «հէր աղըրլըլը վէ պիլլիլ գօ-
լայճա իլլաթէ Էտէն կիւնալը» պրաղմա-
տըլըլըլ հալտէ, Էր Էա կէճ, անաղըն Էօ-
լիլլիլ ֆուրթունա զուհուր Էթթիլլիլ-
տէ, Էրիլլէմիլ վէ պէրապէր Էպէսի հէ-
լաղըն հուտուտուլ կիրտալընա զարգ
օլաճաղըլըլ պէթիլիլ տիր :

Հ. ՍԱՐԳՍՍ ՏԵՎԻՐԵԱՆ

Սամսօն, 1 Մայիս, 1874 :

Աւետարեւր իլլին :

ՊՈՒԼԼԱՐԻՍՍՈՒՆՏԱ. ԹԷՍՏԻ

Պուլարիսթանըն պաղա թարաֆա-
րընտա թէստուր օլտուղուն միսիլլիլ, պուն-
տան պիր գաղ կիւն Էվիլլէ Էտիրնէյէ Էա-
ղըն Գայալը տէրէ նաթ 63 խանէլիլ պիր
քէյօտէ տալիլ աթիլալէք հալ վուգու պուլ-
մուլ տուր, Պիրի Միթօ վէ տիլլէրիլ իրիս-
թօ նաման 54 վէ 19 Էաղընտա իլլիլ քի-
մէնէլլէր ինճիլլիլ շէրիլլին հայաթալալ
քէլալմըն օգուլալլէրիլ իլլէ կէրէլլիլ գա-
պուլ Էտէրէք մէքիլլէր քէյօլլէն Պուլարլէ-
րինին զաղալընա մաղար օլտուլար : Պիր
գաղ ֆամիլալար մէքիլլէր իլլիլ գարնա-
լա ինճիլլիլ շէրիլլիլ ճիլլիլ գրաթ Էթ-
սինլէր տէյիլ թէլլիլ Էթթիլլէրինտէ,
մէքուլլէյէն տալիլ օնլարըն թէլլիլլիլ
րէտա Էթմէյիլ օգուլարըլ իլլէն, քէյօլլէն
չօրալաճըլարը իսթիլ Էլիլլիլ մէքիլլէր Մի-
թօ իլլէ իրիսթօյու թուլալար, վէ քէնտի
տիւլալալարընա կէօթիլլէրնէ տէք պիլլա
մէրհալթմ տէյօլլիլ Էտէն, «Պուն-
տան պէյլլէ սիլլիլ քէյօլլիլալալ գալուլ
Էթմէյիլ, հէման շիմիլ պուրտան իլլիլ-
մէլլիլլիլ» տէմիլլէր : Պունուլ իլլէրինէ
օլ գարնալարը քէյօլլէ թէրէ Էտիլ Էտիր-
նէյէ ֆիրար Էթմէյէ մէճուր օլմուլար :

Պու վուգուլալ իլլար Էթմէլլիլալ մէ-
րամ մէքիլլէր քէյօլ Պուլարլէրինի թա-
ղիլ Էյլլէմէք տէյիլ, հալա, անճաղ մէք-
իլլէր քէյօտէ օլտուլըն իլլիլ, Պուլարիս-
թանըն տալիլ թարաֆարընտա տալիլ վու-
գու պունա Էսթիլ շայան թէստուրլէր
իլլէրինէ իլլարիս Էֆէնտիլլին նաղարը
տիլգաթըն ճէլլ Էթմէք տիր, Պիլլ զանն
Էթմէյիլ քիլլիլ միւլալիլլէլ հաղրէթլէրիլ պու-
նալըլըլ հաղրէթլէրիլ վաղըլ օլտուղուն-
տա պիլլալալ տուրաճագ, վէ հէման պու
սէպէպէ մէպիլ պու պէնտիլ իլլան Էթմէյէ
թէլլիլ օլտուլուպ, Էֆէնտիլ միւլալիլլէլ
Քրիսթիլլանըլ վէ աթիլալիլ մէտէնիլ-
լէթիլլէ Էաղըլլալալալ պէյլլէ տիր պէյլիլ
օլան թէստուրին Էսթիլլէր թէլլիլլէլ ալ-
մաղըլըլ հիլլիլլէ պուլարուր տէյիլ մէ-
մուլ Էտէրլիլ, վէ օլ վաղըլլէր իլլիլ Պուլ-
լար գարնալարըլըլ տալիլ քէնտի միւ-
լէթալարընա տիրնէ Էֆէնտիլալալալ տ-
լալը ճէպրիլ մալալլէլալ ֆարիլլ կէլլալ,
օնլար իլլէ ինսանճա վէ Քրիսթիլլանճա տալ-
լանըլար տէյիլ ումարըլ :

Էտիրնէ հիւքմիլլէթիլլին տալիլ պու պալ-
տէ լաղըլ կէլլէն թէստուլլիլ իլլալ Էթմէ-
յիլ, մէքիլլէր ճիհայէթ սահիլլիլլիլ միւ-
հաղաթալըլ պրաղմալալալ գալլիլ մէմու-
լիլլիլ տիր :

Էտիրնէ 4/16 Մայիս, 1874 :

ՓՕԼԻԹԻԳԱ ՀԱՎԱՏԻՍԻ

Բուսի Մայիս 15, վե Ալաֆրանկո Մայիս 27, 1874:

ԻՍԹԱՆԳՈԼ

Արիֆի պէյ միւշիրլիք փայտի իւլէ Բաշիս փաշանըն եէրինէ խարիճիյէ նազըրը նասալ օլունուտ :

— Սապըգ Սուսամ ատապը վալիսի Գոսթաքի փաշա խարիճիյէ միւսթէշարը թայլին գըլընար :

— Կիրիտտէքի Ֆոթիատիս պէյ Սուսամ ատապընա վալիսի նասալ օլունուտ :

— Լէվանթ Հէրապըն սէօղիւնէ նազարէն, Փարիզաէ Սապըգ փաշանըն Պապը ալի թարաֆընտան, պարսն Հիւշ իւլէ սաիրէրէն տախի սէրմայէ սահիպլէրի թարաֆընտան Խաթանպօլտա իհտաա օլունաճադ պանգաի միլիյէնին գօնթրաթօսունու իմզալամը օլտուդլարը թէվաթուր պուլմուշ : Իշպուս գօնթրաթօ միւսթիպինճէ պանգաի Օսմանիյէ պէօյիւտիւլէճէք, սաիր պանգալար տախի ծուռնլա պիրլէթիլիլէճէքլէր : Պուլթէապիր իճրա օլունուտըն հալաւ սէրմայէ սահիպլէրի տէվլէթին տիւլունը դայրիմիւնթադամսընըն թէտիլէսի իշիւն լազըմ օլան մէպլազը վէրիպ, պիրճիւմլէ սէհիմլէրին տախի սէնէվի ֆաիլլէրինին էօտէնմէսինի թէահհիւտ էտէճէքլէր :

Տէվլէթ կէլէճէք Յուլիս այընըն ֆաիլլէրի իշիւն պանգաի Օսմանիյէյէ 720,000 լիրա թէսլիմ էթմիշ :

— Պապը ալիյէ կէլէն թէլէկրաֆ խապէրլէրինէ նազարէն Իլնիմիտտէն վէ Պրուսատան կէօնտէրիլէն ուն վէ սաիր միւսթիպիմ ինկիւրիւյէ վասլ օլմուշ, ֆադաթ տէվլէթ թարաֆընտան կէօնտէրիլէն ուն դայթ պալադը տըր տէյիւ սէօյլէնմէքտէ տիր :

Եէնի Էնկիւրիւ վալիսի Ապալըրա համան փաշա, գըլըլըգ սէպէպլինտէն տիւշար օլունան սէֆալթէթէ թէգ եարալմ էթմէք իշիւն, պունտան պիր գաշ կիւն էվլէլ մահալը մէմուրիլէթինէ կիթմէք իւզըրէ Խաթանպօլտան Եօլա չըգմըշ :

Գըլըլըգ իշիւն խանէ թօփլայան Էնկիլը գօմիսիօնու հալա 1,300 լիրա դատար ճէմ էթմիշ : Գօմիսիօն 400 չուվալ ուն Էնկիւրիւյէ վէ Ձանկըրըյա կէօնտէրիլէն պաշգա, աճ օլանլարա վիշմիշ չօրպա տալըթմադ իւզըրէ Էնկիւրիւտէ պիր աշըր տիւքընըն ալըմապը իշիւն 100 լիրա կէօնտէրմիշ, խալըր ադէտախի ֆուդարայա տաղըրլմադ իւզըրէ Եօլադաա վէ Գայսէրիլէ վէ սաիր եէրլէրէ կէօնտէրմիշ տիր :

Ենիէ գըլըլըգ սէպէպլի իւլէ ֆա-

գիր դալանլարա խանէ իշիւն Թիւրքլէր թարաֆընտան քիւշաա օլունան գօմիսիօնա Ձաթը շահանէլէրի 5,000, վալիտէ Սուլթան 600, վիւքեալատախի 3,000 լիրա իհտան էթմիշլէր : Իշպուս գօմիսիօն Խաթանպօլտա Պէօյիւք Եէնի խանտա էմիլիլթ սանալըր տէնիլէնմահալաւէ խանէ տէֆթէրի ալմըշ : Սէօյլէնալիլինէ նազարէն գըլըլըգ իշիւն Թուսա վիլայէթինտէ 6,000 զուրուշ թօփլանմըշ, Թրապընտան վէ Իլմիրտէն տախի խանէ կէօնտէրիլէքտէ տիր :

Սապըգ սատրաղամ վէ շիմաի Գօնէա վալիսի Էստաա փաշանըն հիմմէթի իւլէ շէհըր մէղպուրտէ գըլըլըգ սըգընթըրէ փէյիլէն խաֆիֆլէնմիշտիր :

— Խաթանպօլտա պապը սէմթլէրինտէ զուհուր էտէն ուֆադ եանղընլարտան մատա, կէլէն հաֆթա Պալթա դարեհտինտէ պէօյիւք պիր եանղըն զուհուր էտիպ, 2 ճամի, 1 սիւնավու, 150 դատար տախի էվ վէ տիւքընան խարապ էթտի : Պու եանղընտա եալընը պիր աաէմ դայ օլտու իսէ տէ, խալըր ֆադիր Եէհուտի ֆաթիլէալարը սօն տէրէճէ դարուրէթէ տիւշար օլտուլար : Սթէշ պիր պադգալ տիւքընանընտան չըգմըշ, վէ սէօյլէնալիլինէ նազարէն, բէթրօլ (գանտիլ կաղը) իւլէ տօլու պիր գապ իշիւն թուլթուշմուշ քիպրիթ տիւշմէսինտէն վադի օլմուշ :

— Սէօյլէնալիլինէ նազարէն, Սուլթանիլէ մէքթէպի Պէյօղլունտան Խաթանպօլտա նաղլ օլունուտտան պէրու Գրիսթիյան շայրալէրին սայըսը Եքսիլմիշ, Թիւրքլէրինէ իսէ չօդարթմիշ տըր : Պունլարըն իշիւնտէ 40 դատար փաշադաալէր պուլունուր : Ֆրանսըլ խօճալարըն սայըսը տախի Եքսիլմիշ, վէ պադի դալանլարըն մաալարը եիւզաէ 5 թէնղիլ գըլընմըշ տըր : Լաքին իլմի հէնտէսէ իւլէ իլմի հիքմէթ թալիմ էթմէք իւզըրէ իքի եէնի Ֆրանսըլ խօճաալ իւլէ գօնթրաթօ էտիլմիշ տիր :

— Ալթընճը տաիրէի պէլէալիլէնին եէնի նիզամը իւզըրէ, նօհուտ, պիլլէլէա, արփա եա պու միսլիլի դալրէլէր գարըլթըրըպ տէօյիլլիւշ գահվէ սաթանլար պիր լիրատան իքի լիրայաաէք ճէրիմէ վէրէճէքլէր, եախօա պիր կիւնտէն եէտի կիւնտէք մահպուս էտիլէճէքլէր : Պէօյլէ պիր հիլէքեալըրէ էտէնի հիւքիւմէթէ խապէր վէրէնլէր ճէրիմէնին իւշտէ պիրինի ալաճադլար : Էքսիլթ թարթը եախօա էօլլիւ իւլէ շէյ սաթանլար 25 տէն 125 զուրուշաաէք ճէրիմէ վէ-

րէճէքլէր : Տաիրէնին մէմուրլարընտան պիրինէ ըիլլէթ վէրէն, գապահաթը թէպէյիւն էթալիլիտէ, վէրալիլ ըիլլէթին իքի գաթընը ճէրիմէ վէրալրտէն մատա, պիր կիւնտէն իւշ կիւնտէք մահպուս էտիլէճէք :

— Պիր իրատէի շահանէ, մէմալիլիլ շահանտէ միւտաէթը Էօմիլունտէ փրանկապէնտ օլմադ ճէղապըն մահէթմիշ տիր : Պու միւսճադաթըն միւտաէթի 15 սէնէյի թէճալուլ էթմէյէճէք տիր :

ԷՎՐՈՓԱ

Բուսիս իմիէրաթօրու Լօնտրատա Էլլիլէրի գապուլ էթալիլիտէ, Էլթօփանըն պէօյիւք տէվլէթլէրի միւտալահայը հըֆղ էթմէյէ իթթիֆադ էտէճէքլէր նէյիւ մէմուլ էթալիլին պէյան էթմիշ : Լօնտօն թայմը դաղէթասըն սէօղիւնէ նազարէն, իմփիէրաթօրուն միւտալահա հադընտա վէրալիլ իւմիտ ճիւմլէնին խօշնուտիլէթինի միւսթիպ օլմուշ : Մէքըրըր դաղէթա, վազթը հաղըր, պիթարաֆ տէվլէթլէր իշիւն, Ալմանեանըն ճէպը Էտիճի փօլիթիգասընա գարըր սէտալէքմէք, Ֆրանսանըն դադապըն տախի թէպըն էթմէք խուսուսունտա իթթիֆադ էթմէյէ միւնաոիպ վադըթ տըր տէյիւ իւլլէ էտէր :

Բուսիս իմիէրաթօրու Հօլանտալա կիթմէք իւզըրէ Մայ. 9/21 տէ ինկիլթէրրատան չըգմըշ : Հօլանտատա պիր գրալ մէճիսի օլաճաղը սէօյլէնիյօր :

— Ֆրանսանըն միլլէթ մէճիսի Մայիս 12 տէ թէքրար ճէմ օլտու : Հիւքիւմէթին, գուրա հուգուգունու թէնղիլ էթմէք խուսուսունտա էթալիլ թէրիլի, Մայիս 16 տա 364 գուրայա գարըր 384 գուրա իւլէ բէտա օլունուտ : Պունուս իւզէրինէ Ֆրանսըր վիւքեալաոընըն պաշը տիւք տը Պրօլի վէ սաիր վիւքեալա խաթիֆա էթալիլէր : Տը Կուլարա եէնի վիւքեալայը սէպմէք իհալէ օլունուտ : Մէճիսին ճիւմլունիլէթ թարաֆտաղը օլան աղալարը, եէնի պիր գանուրէ Էսասի թէլէլիֆ էտիպ, ուսուլը հիւքիւմէթի գարարալթըրմադ նիլէթինէ մէպնի շիմալիլ միլլէթ մէճիսին ալլ էտիպ, պիր պաշգաալըն ինթիսապ էթալիլմէյէ պիւթիւն գուլէ վէթլէ չալըմադտա տըրլար :

ԱՄԵՐԻԿԱ ՄԵՍԻՐՈՆԵՐԵՐԻ ԵՐԲԵԹԻ ԹԱՐԱՃԱՆԵՍԱՆ
Միւլէլիլիլ դաղէթա Ճ. Գ. ԿՐԻՆ
ԻՍԹԱՆԳՈԼ
ՄԱԹՊԱԱԻ ԱՐԱՄԵԱՆ
Չազմագըրար, Յալորեան խան Նում. 12.